

Ціна 25 карбованців. (5 марок.)

РІК I.

ВАРШАВА, СУБОТА 11 ВЕРЕСНЯ 1920 р.

Ч. VI.

Тижневик Українського Козацтва.

Редакція і Адміністрація: Варшава, Довга 29, Тел. 89-37. — Виходить що-суботи.

НАКАЗ

Української Військової Місії в Речі Посполитій Польській.

24 серпня 1920 року.

Ч. 52.

ЧАСТИНА ЗАГАЛЬНА.

Оголошую резолюцію п. Головного Отамана на рапорті моєму від 10 серпня 1920 р. Ч. 458 про видачу мною грошової допомоги в розмірі 35.000 польських марок на курортне лікування за кордоном жінці — лікарю Сушко:

„Лікар Сушко визначилася за час боротьби за Українську незалежність цілковитою відданістю справі і визначним героїзмом, — а тому асігнування 35.000 марок є реалізація обовязку держави і її влади до одної з кращих дочок її.

Суму асігновки затверджую.

ПЕТЛЮРА.

17. VIII. 1920 р.“

Підписав: Начальник Місії, Генерал-Поручник
Зелінський.

З орігіналом згідно.

Начальник Канцелярії
Сотник Осецький.

11 вересня 1920 р.

Життя іде вперед: умірає в безуспінній борні старе, струхнявіле, відоме на весь світ, і родиться нове, зелене і мало кому відоме.

Умерла так і Росія, і на її руїнах побіч з іншими новими державами відродилася, ожива Україна. Зявився новий державний самостійний чинник, що його визнали Осередні держави, Польща і... Словдепія.

Боротьба, яку провадили Українці, дала великі наслідки, бо примусила числитися з собою навіть тих, хто не так давно лише за слово „українець“ ставив наших людей „к стінке“.

Московська Словдепія визнала Українську Словдепію. Але ми, прихильники У. Н. Р., кажемо: надто багато своїх найкращих синів У. Н. Р. загубила „под стінкою“ московської співтоваришки-зрадниці, щоб повірити щирості теперішніх її намірів.

Але факт цього визнання ясно показав усьому світові, що визвольна боротьба українців примусила навіть більшовиків — найбільших ворогів національного руху взагалі — числитися з ними. Більшовицька дипломатія почала йти за вимогами життя і часу.

Чічерін однією своєю телеграмою до Мінська про визнання самостійності радянської України поставив у ніякове становище і польську мирову делегацію і... Вільсона, який майже в той самісінський день писав свою ноту до Європи, де не згадав про 40-міліоновий український народ. А на цього самого Вільсона всі поневолені народи перед трьома роками покладали всі свої „надії молодії“!..

З боку Московщини визнана радянська Україна, проти якої гомонить і йде боєм український люд. Оце для нас цікаво. Глухі, але багаті своїм змістом вісти надлітають до нас з України. „Де батько наш Петлюра?“ — так питалося вкраїнське селянство, яке вже побачило, відчуло на своїй власній шкурі всі влади та їх ріжницю.

А коли село українське каже так, то це познака не лише того, що буде Україна — скажемо — Радянська, а що вона буде Народною Республікою.

Великих розмірів набрав український самостійницький рух, коли більшовики воною подій примушенні були зійти на шлях визнання самостійності України.

Україна на цьому нестане, не зупиниться. Боротьба буде йти далі вже не за Україну, а за самий політичний вигляд України.

І от тут констатуємо факт: Україна напіла для боротьби з більшовиками, і треба лише уміло і далекозоро використати той глибоко протибільшовицький настрій, який панує на українських селах.

Якраз тепер стоїть на черзі виявити і дипломатії і військовому провідництву протибільшовицького табору мудрість і зуміти як найміцніше звязати, спаяти той перстень, який іде проти Словдепії.

Мирові переговори підуть своїм чередом, а стратегія протибільшовицьких армій мусить мати свій спільній плян і своє око. Цей плян мусить бути не лише військово-стратегичним, а й політичним, і то широнароднім.

Минулого року українці прямо йшли до згоди з армією добровольців в боротьбі з більшовиками. Вислана була делегація, яку не прийняли так звані денікінці. Тепер же, коли кримський фронт бажає нести волю народу, то звичайна людська етика каже нам про те, що він мусить зробити цей крок першим — крок до порозуміння, бо інакше він дійсно доконає свою вітчину Московщину і ще раз зруйнує нашу — Україну.

Тепер, як ніколи раніше, ми маємо право сказати і кажемо: хто хоче добра народній Московщині і народній Польщі, той в боротьбі з більшовиками мусить іти через Україну не з патріотичним гласом на устах і з захованим хрестом усій українській справі на серці, а з жовто-блакітним прапором у руці і в серці.

В противному разі побідить табор більшовицький, і то наслідком того, що ворожий, протибільшовицький табор часто топчеться на місці і не хоче йти вперед: не хоче слухатися вимог часу і життя.

Українська армія і постачання.

Опісля того величезного практичного досвіду, який мала наша армія, здавалось би, не так важко встановити лад в найважливішому питанню, в питанню постачання. Коли подивишся на цілу низку органів, які зараз турбуються про забезпечення козаків і старшин всім необхідним для їх боєздатності, то бачиш, що в дійсності це не так. Хотілось би трохи розібратись в цій справі, та

знайти той гнилий слуп, який загрожує цілому будинкові.

Крім Постачань полків — ми маємо цілі апарати в дивізіях з інтендантами, гарматчиками і інженерами. Маємо такий же апарат армейський та ще й Головне Постачання при Міністерстві Військових Справ.

Подивіться, скільки інстанцій треба пройти кожній вимозі частини, поки вона добереться до пункта, де можна одержати те, що потрібно. Здавалося б, що кожна вища інстанція, якій підлягає низча, вносить поправки, приймаючи на увагу дійсну потребу, але ні... проста формальність... далі.

Тому й виходить, що частини числять більш користним для себе використати безпосереднє там, де можливо фактично одержати потрібні річі, вносячи цим безладдя в справу постачання армії, бо часто вимоги збільшенні, і тому виникає, що одна частина задоволенна всім, а друга бідує.

Здається, краще всього, коли б усе одержувала одна вища інституція і поділяла б між дивізіями, дивізії між полками і т. д., але це не по душі для постачання армії, бо тоді значна кількість майна не попадає тилам, де часто воно досужими людьми продается по базарах, а в армії — на фронт попадає не багато.

Гадаю, що зараз головне — це армія, а всякі тилові формaciї, починаючи з Міністерства, повинні відійти на другий план. Певний, що коли б це зрозуміли у нас, тоді можна було б справу забезпечення армії цілком передати на фронт. Армейське Постачання тоді буде одержувати і поділяти, знаючи краще всього потреби дивізій. Штабу армії — всі діти рівні, він за всіх одинаково боліс.

Ми бємося вже три роки, але ще досі не хочемо відрішитись від великих штабів, управлінь. Це питання в 1919 р. довгий час обмірковувалось, багато було балачок, боротьби, приходили до компромісовых вирішень, а справи так і не вирішили.

Було Головне Постачання, було Постачання армії Наддніпрянської, окремо Наддністрянської. Запитайте, що зробило, що дало армії Головне Постачання? Поставили на чолі його кооператора, маючи на увазі, що кооперативи допоможуть армії, але кооперативи, замісць хліба, крупу, яєць, молока, купували павидло та варення.

Я вище зазначив, що тоді було компромісове вирішення, бо було дві армії. Зараз цього нема. Є і буде поки одна армія, а від того, чи вона складається з дивізій, чи з корпусів, справа не міняється. Ще коли б ми дійшли до потреби мати 2-3 армії — це було б зрозумілим, але це справа майбутнього.

А поки цього нема, треба утворити добре зорганізоване постачання армії, використувавши тих людей, які зараз розбиті по органах постачання і армії і міністерства.

Людей, знаючих цю справу, не багато, але коли зібрати їх до одного апарату — то може й вийде щонебудь міцне.

Вондоровський.

Армія й позашкільна освіта.

Позашкільна освіта, як окрема галузь педагогіки, повставша на протязі двох останніх десятків літ, нині стоїть уже нарівні зі шкільною і цілком відокремлено від неї. Вона набирає характеру окремої педагогічної науки, яка має свої методи і після революції і закінчує свою кристалізацію. В кількох словах не маємо змоги виявити всі її методи і її вартість. Підкреслимо лише головні характерні риси, відокремлюючі її від школи. Протиставлення позашкільної освіти школі виходить з того, що її доводиться мати діло з дорослою людиною, котра має вже свою індівідуальність і цілком вироблений світогляд, а тому і вимагає іншого підступу до себе. Школа вимагає якоїсь послідовності в викладах, а позашкільна освіта дозволяє викладати поруч з азбукою і такі наукові дисципліни, як історія культури і політична економія. Коротко кажучи, головні характерні риси позашкільної освіти суть: 1) Гнучкість методів, уміння в кожнім окремім випадку приступити до авдіторії в залежності від її інтелектуального розвитку, соціального складу, полу і віку слухачів, 2) Постійне сполучення з авдіторією, при котрому виклад має характер бесіди і 3) Широке користування наглядною методою, під чим треба розуміти не тільки користування науковим приладдям, але також і ілюстрування викладів музикою, декламацією і співами. Взагалі ж головне завдання позашкільної освіти полягає в розбудженні маси, у викликанні в ній зпочатку цікавості до наукових дисциплін, а потім уже в ступневім переході до викладів самої науки.

Московська петля, яка душила наш рідний край і не дозволяла йому вільно розвиватися, затримала також і розвиток позашкільної освіти на Україні. Примусова русифікація краю, заборона не тільки школи, а навіть і мови української робила неможливим провадження позашкільної праці. Цілком зрозуміло, що з початком революції позашкільна освіта на Україні взяла собі завдання і мету не стільки академичного, скільки політичного характеру. Отже через це першим завданням нашої позашкільної діяльності є розбудження в масах національної свідомості, широка пропаганда української ідеї, підняття до праці несвідомих і інертних верств суспільства і жорстока боротьба з усім московським, що, на великий жаль, до цього дня продовжує труїти наш край. Всі галузі позашкільної освіти, як лекції цілі курси і школи для дорослих, книжка, брошур, клуб, театр, кіно мусять бути змобідізовані до цього, принаймні хоч до того часу, доки чути на Україні ще чужу мову, яко державну, в житті деяких громадян України.

Національний рух, з надзвичайною силою запалавший на Україні з перших же днів революції 1917 р., можна характеризувати, як хрестовий похід української позашкільної освіти.

Московське ярмо, наклавши тяжкий відбіток на всі боки життя нашого народу, асімілізувало значну частину міського населення, і цілком зрозуміло, що головна увага найкращих і свідомих синів України була звернута на дослідне громадянство, себто в бік освіти позашкільної. Поветас

велика кількість просвітних гуртків і спілок, спішно дружаються книжки, брошури, газети, інтенсивніше працює театр. Ця інтенсивна праця зробила величезний нахил громадської думки в бік національної самосвідомості. Однак через поспіх вона не була пляномірною і методичною. Майже не було керуючих центрів, а ті, які існували, працювали спорадично, через обставини іноді зовнішнього характеру, а іноді через брак наукових і просто інтелігентних інструкторських сил. До того ж поміж окремими позашкільними гуртками не було ні звязку ні обопільної інформації.

Безумовно український культурно-освітній рух вилився в якісь сталі форми і досяг би якоїсь пляномірності при присутності сприяючих умовин, коли б припинилася напружена боротьба і не робили наїздів отари грабіжників. І в цей час на Україні господарюють ці пани, для котрих воналасий кусок і, прикриваючись ідеями комунізму, то брехливого автономізму, продовжують стару працю культурного, економічного та політичного поневолення нашої батьківщини. До цих панів ми звернемося словами їх же письменника: „Хоть ти і в новой коже, а сердце у тебе всю то же“ і будем продовжувати свою працю. Будучина за нами.

Раніше усього треба створити кадр інструкторів культурної просвітньої справи, котрі могли би пляномірно проводити працю методами позашкільної освіти. Такі інструктори-організатори, ставши на чолі культурно-просвітніх спілок і гуртків звязані одні з другими і обєднані керуючими центрами густою сіткою, повинні вкрити всю міську і сільську Україну. Тільки тоді справа роз-

витку культурної, політичної і національної свідомості народу піде більшими кроками вперед. Необхідно звернути увагу на Росію, де, маючи більш сприяючий ґрунт, позашкільна освіта досягла досить високого ступню розвитку. Тепер в Москві є уже кілька шкіл і курсів для підготовки інструкторського кадру. Вони улаштовують зїзди працівників позашкільної освіти і видають журнали по ріжним галузям її. Існує вже досить стала система централізації окремих культурно-просвітніх організацій. Більшовизм, своєчасно оцінивши величезну вартість позашкільної освіти, тепер дба про те, щоб зробити її здібною до пропаганди своїх ідей. Нам треба взяти взірець з наших ворогів, щоб згодом повернути проти них же цю зброю, а почати працю з армії, бо по армії суде народ про тих, хто її веде і про ту ідею, в імя якої ця армія йде. В недалекій будучині, коли військо наше знов вступе на рідну землю, воно мусить вже міцно тримати в руках цю зброю-національну свідомість. Все воно згори донизу мусить пройнятися сильним культурно-національним духом, не інстинктивним, а точно обґрунтованим, щоби кожен козак, кожен старшина не тільки знат, за що він іде, за віщо беться, а міг би також пояснити населенню зайнятих місцевостей нашу мету і завдання, наші думки, бажання і настрої, щоб розбудити і в них съдомість і національне почуття. Коротко кажучи, армія мусить бути провідником і росповсюджувателем тих ідей, за які веде боротьбу. Воно мусить не тільки битися, а й навчати.

(Закінчення слідує)

Горський.

Два кладовища.

„Весною пташки щебечуть,
Цвіти зацвіли довкола;
Піду на цвінттар, полечу
До свого брата-сокола.
Ти, мій брате, мій соколе,
Як тобі ось тут живеться?
Ти сумуєш тут, горюєш,
Бо й луч сонця не сміється“...

Куди й ворон білих козачих кісток не заносе, там занесе їх лиха доля. Є в Ланцуті два українських кладовища. Одно на військовім, куди складано вояків зі світової війни, а друге коло сьогоднішніх казармів.

Це перше давніше кладовище притулилося не сміло й боязко з одної сторони до величавого кладовища громади Ланцут, а з другого боку до давніших могил з часів світової війни.

Ограда в його в частині мурівана, а в частині деревляна. Віти плакучих берез ласкаво перехилилися через огорожу і лагідними струями зелені дрожать в соняшнім свіtlі.

Не можуть спокійно прислухуватись тихій мові братських могил...

Там, на рідній землі, на широких степах, було б куди вигідніше спочити козацьким кісткам. Прогнані ворогом з рідної землі, тут лягли, як спони, буйними головами одини

на однім в одинокім щастю дружних обіймів на чужині.

Ex! Справляла тут смерть свій страшний пир..

Військовий цвинтар виповнився братськими могилами по береги. Як чаша народного горя.

До низу прежалібо хилиться березове гілля.

І хреста ніхто не поставив.

Груда за грудою землі вказує, що там лягли умучені герої.

Високі насили скучилися в східно-північному куті кладовища, якби хотіли звідси вирватися туди, де їх рай, щастя, важніше, дорожче життя.

Дико разочаливими зусиллями розростається, розплітається бадилля, щоби заховати від сонця місця, де провалюються могили. На своє гнуучке тіло хочуть зібрати всю слоту, весь дощ, що хотів би змити з кісток ту крихту чужої землі. Бадилля піклується, а забувають свої.

Друге кладовище самотне, одиноке сумує серед поля. Якби на спомин давніх прожитих хвиль, суворими недбалими нитками оплетене опущене хоронище мертвих колючим дротом. Колись ці дроти не могли їх здергати в час боротьби: хвилею—бурею перелітали вони ці перешкоди, щоб прогнати ворога з рідної землі.

ОПЕРАТИВНИЙ ЗВІТ ШТАБА УКРАЇНСЬКОЇ ДІЄЗО! АРМІЇ З 9-го ВЕРЕСНЯ Ц. Р.

Вечір 8-го вересня на відтінку від румунського кордону до Єзуполя пройшов у збільшений перестрілці сторожових постів. Ворог о 20-ій годині обстрілював гарматним вогнем наше розташування у села Козина, що на північний захід від Єзуполя. По додатково одержаним донесенням вчора 8-го окрема кінна дивізія, виконуючи даний командармом наказ—відповідним маневром на Бурштин-Букаревці допомогти просуванню правого крила польської армії,—переправившись на лівий беріг Дністра, перевела комбінований маневр двома відділами в напрямку на Бурштин-Букаревці. Збивши передові ворожі частини піхоти, наша кіннота на плечах ворога вдерлась в Бурштин, наносячи ворогові важкі страти. Одночасно з цим ліва кольона витримавши сильний піши бій і продовжуючи просуватися на Букаревці, до 11-ої години зайняла цей пункт, беручи полонених і переслідуючи панично відходившого ворога. О 20-ій годині частини кінної дивізії по даному наказу відійшли на попереднє становище на правий беріг Дністра. В цій операції нами захоплено до 40 полонених, в тим числі червоного командира, два кулемети на тачанках і обоз. На всім фронті армії ніч з 8-го на 9-те пройшла в рушничній та кулеметній стрілянині. Наша ситуація без змін.

Генкварт Дієв. Армії
Полковник КУЩ.

В сяйві серпневого сонця світять ці нитки срібною краскою, як лініве бабине літо. Місцями покриваються ржою, якби застиглою кровю.

Ніхто тут не заходить, хіба що випроважують други свого друга, в якого не стало сил дальше боротися.

Поставлять йому маленький хрестик, на якому немає ніякої надписі, — хіба черга.

Остання черга 415.

Чи й справді остання?! Чотиріста п'ятнадцять безіменних героїв тут занемогло в дорозі. Лягли, мов серед шляху. Нема ні калини, ні іншого дерева. Будяк і тернина окружила їх тісним вінком.

Якась всевладна сила давить прихожу людину, як камінь до долу. Приляги до цих могил і молитися... Молитися і плакати. Не над собою і не над сими, що в могилах, а над нещасним безძольним краєм...

Народ в кайданах, останніх добуває сил щоби їх з себе струснути і не має часу і зможи, щоб заквітчати могили і спомянуть борців.

Та коли стане свободний народ, чи пригадає собі за тих, що на чужій землі тужать, чи прийде і прочитає ці безконечні черги і ці чотирі надписі на смутному цвинтариші:

Полковник Прокопович—умер 6/VIII 1920.
Капітан Василев Николай умер 1 У 1920.?

Генерал Зелінський у Начальника Англійської Військової Місії.

Начальник Української Військової Місії в Польщі Ген.-Пор. Зелінський 31 цього серпня був прийнятий Начальником Англійської Військової Місії у Варшаві Генералом Картон-де-Віар.

Розмова провадилася на протязі одної години. Генерал Картон-де-Віар цікавився фронтем Української Армії та її останніми бойовими подіями, зауваживши, що з ген. Омельяновичом-Павленком він є знайомий персонально, ще з березня 1919 р. Тоді він бачився з ним двічі. Між іншим в час розмови Ген. Картон-де-Віар нагадав, як він, будучи у Рівному, ледве не попав у полон до Буденного, коли була катастрофа з потягом, в якому він їхав, при чому з усмішкою додав, що був би радий, якби зараз така ж доля спіткала самого Буденного.

Генерал Зелінський докладно зясував всі питання що до української справи, якими був зацікавлений Ген. Картон-де-Віар, і зазначив, що для обох Держав — України і Англії — в першу чергу необхідно завязати торговельні і економічні зносини.

Генерал Картон-де-Віар до цього віднісся цілком позитивно і обіцяв свою підтримку в Лондоні, куди на цих днях мав виїхати з докладом.

Інша надпись розказує, що в могилі спочив Южда Антін урод. 1897 р. в Білій, повіт Чортків, умер 3/2. Дві черги на малесеньким хресті свідчать, що щойно смерть зійнала двох братів, які тужили за спільним життям у одній хаті, а вороги їх розібрали. На четвертім хресті розказує надпись, що Марія Михайлівна Струць народилася в Кобиляках на Полтавщині, а померла 4/2 1920 р. Жінка — українка свідчить перед цілим світом, що стала Україна до нового життя. Що кров і посвята її мертві оживили, та що житиме вона довічно.

Спокійно на кладовищі. Поховалися в травах забуті хрести. В місячні ночі слухають вітрів, чи не принесуть їм вісток з України, а хочби один тільки спомин, одну загадку...

Чи зрозуміють живучі безсловесного прохання мертвих? Чи й далі мають зарости будяками і бадиллям могили великих борців 40-міліонового народу на чужині в забуттю?

Не сміє цьому бути!

О. П. Вілозерський.

ЗАКЛІК.

Старшини в Ланцуті зібрали між собою на поставлення памятника на одному кладовищі 5.000 марок. Памятник цей вже будується.

Належить поставити памятник і на другому кладовищі. Старшини в Ланцуті звертаються до всіх з української армії, щоби зібралися між собою на цю свячену ціль.

Хай ніхто не посміє ухилятися від свого обов'язку. Зібрані гроші пересилати, як найскорше, на адресу Редакції „Сина України“, або Начальника Української Збройної Станиці, м. Ланцут. Лишки, які остануться зі збірки зужиться на упорядкування козацьких кладовищ.

Шануванням памяти борців за ідею шанується саму ідею.

Коли прийде блаженна хвиля визволення, а стомлений неволею люд піде на несчисленні кладовища своїх синів на Україні, то не сміє остатися неспомянутим цей самотний, а вірний курінь на чужині.

Із Польської Преси.

Ця стаття під заголовком „Радянська Україна“ була уміщена, як передовиця, 4/9 ц. м. в польській часописі „Naród“. ч. 152. Подаемо її всю в перекладі на нашу мову, ради важності для нас її змісту.

* * *

„Щоби уникнути неясності тих відомостей, які попали до преси, відділ пресовий М. З. С. оголосив точки протоколу мирної конференції, які відносяться до української справи. Чи ж вистарчає цього? Чи пильне перечитування точок Мінської дискусії виясняє нам точку погляду нашої дипломатії?

Провадиться довга й нудна дискусія. Її тло — важність уповноважень. Її — дражлива сторона — щільний ряд недовір'я до російської делегації на ґрунті правно — державних відносин Росії до України, — до так званої Радянської України. Однаке суть справи, ґрутовне українське питання обходять мовчанкою. Таке враження, що наче сторони, які провадять дискусію, умовились між собою, що не будуть порушувати дражливої справи, не будуть доходити до її суті. Ходять невідомо, десять здалека, діялектичною тканиною оплутують істоту справи, щоби уникнути точності, щоби не назвати саму справу по імені.

Чи не є це політика страуса?

Добре. Наша делегація розпочинала переговори в дуже критичну для Польщі хвилю. Ми були під вогнем. Може з приводу цього була потрібна певна обережність і треба було мовчати.

А зараз? В день, коли боєва перевага на нашій стороні? Чи, переводючи наради в Різі, знову станем на утоптаний шлях?

Ціла справа проста і ясна. Україна наша союзниця в боротьбі з більшовиками. З Отаманом Петлюрою заключили ми умови. Його війська

під приводом Омельяновича-Павленка боронять спільногого з нами фронту.

Україна веде боротьбу за незалежність. І має природне право на незалежність, як кожна людина на повітря. Вже не хоче бути під Москвою. Хоче здобути собі вільність, так само, як ми її здобули. Тут, в уряді Петлюри, згуртувалися державно-творчі сили України. А там, під ногою наїздника, бушує буря.

Ціла велика і широка Україна охоплена повстанням. То — сильний опір мас, то живий протест, не скординований наразі хаос, який становить однаке міцний ґрунт для відбудови незалежності.

Україна з нами. І не з любови до нас, і не через жадні сантіменти. Лише спільний ворог, який прагне пригнобити вільність всіх народів, звязав її з нами братерством зброї.

І от нам, хто бється спільно з Україною в одних рядах, нам наказують вести переговори з другою Україною, Україною Раковських, Мануїльських, Україною Радянською.

Знаємо добре, що уявляє з себе та Україна. Якийсь присланий з Москви уряд і складений зі світових авантурників, якісь московсько-китайські „чрезвичайки“, а разом з ними невеличка купка шантрапи, — таких, якими є у нас Мархлевський і Кон.

І навіть п. Данішевський не знає, які відносини тої України до Росії. Його учить Чічерін, який також плутає і бурмоче.

Радянська Україна відповідає таким поняттям, як більшовицька вільність, більшовицька рівність, більшовицька правда. Гасло на опльованому прапорі. Християнське слово на устах розбійника.

Отже ми, союзники живої України, про що маємо розмовляти з Україною, яка не існує? І чому ми цієї живої України не протиставимо в очах широкого світу тій неіснуючій Україні. Хіба лише тому, що в мент переговорів більшовицькі орди заливають Україну, і територіально вона в їх руках?

Але ж частина Польської території також була занята більшовиками. Там також уже будувалась Совітська Польща з Мархлевським, Коном і Дзержинським на чолі.

Коли б Данішевський зложив нам уповноваження не тільки від Росії й України, а й від Совітської Польщі, чи й тоді провадили б ми з ними переговори? Невже б ми стали на шлях діялективних виводів про правно-державне відношення Польщі Мархлевських до Росії Троцьких?

Право України на незалежність це принаймні не є мрією ідеалістів і романтиків. Правдивий мир, мир тривалий може оператись тільки на волі народів.

Здобуття нами самостійності являється одним із проявів історії. Ніяка політика захватів та насильств на живім тілі народів не запевнить ладу в Європі.

Україна володіє правом бути вільною. І навіть, якби вона не вся мала в тім свідомість, то це ніскільки не зменшує її права.

Коли дозріла та твереза більшість нашого народу, мріючи про автономію, закидувала болотом неблагатьюх боротьбі вільності й іншої па по-

петербурзьких сальонів, — чи були цим зменшенні непросрочені наші права на існування.

Тож вільність потрібна не тільки нашому поколінню, зіпсованому довгою неволею, але й цілим рядам майбутніх поколінь. Вона потрібна їм, щоб вони родилися вільними і не носили на собі невільничих пут. Щоб вага кайданів не перешкоджувала їх розвиткові і не зподлювала їх душ.

Отже ви, котрі стільки говорите про мир, ви, праві й ліві, ви, хто присвоює собі монополію миролюбства, а других обвинувачуєте в розливі крові, — не замикайте очей на питання свободи народів, котрі мають свої селитьби між Польщею і Росією!

Якщо дійсно ви хочете тривалого миру, а не тільки хвильової перерви, то майте відвагу дивитись тій справі просто у вічі. Бо з нею не потрапите перейти до денного порядку. Вона, та справа, якщо ви її не залагодите, скоро замутить ваш порядок, нагадає про себе й перейде у вічно розятрену рану.

І ніякі діялектичні пластири не загоють тієї рани!“

Огляд подій.

Польсько-більшовицькі переговори.

Мирові переговори між Польщею і Радянським урядом не допровадили в Мінську до ніякого результату. Польський уряд зажадав від більшовицького перенесення місця конференції з Мінська до Ріги, звідки польська делегація могла б краще порозуміватися з Варшавою. Радянський уряд згодився на це перенесення, і на останнім засіданні конференції в Мінську запала ухвала розпочати новою переговорами в Різі між 10-14 ч. с. м. Як доносять останні польські часописи, в склад сільшовицької делегації в Різі мають увійти: голова делегації Йоффе, український народний комісар Мануїльський, російський фінансовий комісар Оболенський, російський посол в Грузії Кіров.

„Кур'єр Польський“ від 7-го вересня подає зі слів варшавського кореспондента „Берлінер Тагеблют“ п. Бегумана, що „в справі умов мира, о которых буде балакатись, висовуються два головних спорних питання. Це — питання України і залишні Білосток — Граєво. А саме — остання совітськаnota має підпис не тільки Чічеріна, як було до цього часу, але й Раковського, котрий репрезентує український радянський уряд. З цього в Варшаві роблять висновок, що в Різі справа України буде попереду всього висунута на стіл і що навіть можуть бути осібні переговори з Радянською Україною, що некористно вплине на темп переговорів.“

Українська делегація до Англії.

Спеціальна делегація українського уряду відішла до Лондону, де має конферувати в українських справах з Англійською робітничою партією та енергійно запротестувати проти акції Каменєва і Красіна в Лондоні.

Конференція балтийських держав.

Конференція балтийських держав ухвалила прийняти Україну, яко члена конференції з повними правами її учасників. Представниками України на цій конференції були вибрані: Саліковський, Шульгин і Доброловський.

— Український посол в Берліні Порш подався до димісії. На його місце є призначений радник лігатції Стоцький.

— З приводу приїзду до Варшави генерала Махрова, представника Врангеля, „Journal de Pologne“ з 8.IX каже:

„Він склав візити союзним Військовим Місіям і Міністру Сапєзі. Його місія має завдання — консолідування антибільшовицьких сил. Врангель з цією метою увійшов у згоду з Махном, з козаками Кубані й Дону. Будуть мабуть також розпочаті переговори з Петлюрою. Генерал Махров мало вірить в мирові переговори з більшовиками, котрим необхідна зараз лише передишко, щоб потім краще зламати мировий договір і вдарити на Польщу“.

ОГОЛОШЕННЯ.

Старшини, урядовці, інженери, техніки, що служили в автомобільних і радіо-телеграфних частинах і зайняті тепер обов'язками не по своїй спеціальноті, від яких можуть бути по згоді начальства відкомандовані, або вільні зараз цілком від служби й бажають бути призначені на посади по спеціальноті — волять безпосереднє повідомити про себе Канцелярію Військово-Технічної Управи при Д. Армії.

ОГОЛОШЕННЯ.

Зaproшується Охотники українці на службу в автомобільних і радіо-телеграфних відділах Українських: механіки, шофири й ріжні майстри по металу, Радіо-Телеграфисти та Електро-Механіки.

Зголосуватися: до Військово-Технічної Управи при Дієвій Армії; м. Львів, вул. Коперника 21 (відділ Штабу Українського); м. Ланцут, Збирна Українська Станиця, і м. Варшава, Довга 29, отель Польський, Організаційний відділ Української Військової Місії.—

Читайте „Сина України“!

Читайте і другим давайте!

ЗАПОВІДІ

УКРАЇНСЬКОМУ КОЗАКОВІ.

Український козаче! Памятай, що ти є син Українського Народу і оборонець Самостійної Української Народної Республіки.

Пишайся і за честь май, козаче, що ти служиш Українській Армії: добра слава та чисте імя Рідної Армії повинні для тебе бути найвищі над усе.

Ото-ж мій козаче, памятай, вивчи на память, навчи неграмотного і переказуй усім слідуючі заповіді, по яким ти повинен жити і служити в Армії: ото-ж, мій козаче,—

1. ЗАПОВІДЬ: Люби свій Рідний Край: Самостійну Українську Народну Республіку.
2. ЗАПОВІДЬ: Борони її від лихих ворогів усіма силами до останньої хвилини твого життя.
3. ЗАПОВІДЬ: Чесно і совітно виконуй накази твоїх начальників та старших, — цим ти зробиш Українську Армію могутньою та непереможною.
4. ЗАПОВІДЬ: Коли якогось наказу не зрозумів, то роспитай старшого, щоб тобі пояснив.
5. ЗАПОВІДЬ: Шануй свою старшину, бо вона тебе до ума-розуму доводить.
6. ЗАПОВІДЬ: Памятай, що козак козакові мусить бути рідним братом; виручай товариша в бою; не ховайся за спину другого; не одставай один од другого і ділісь останнім шматком хліба.
7. ЗАПОВІДЬ: Бережи скарбове майно, бо воно є народне і придбане тяжкою працею народу.
8. ЗАПОВІДЬ: Не терпи серед себе насильників, грабіжників і злодіїв, бо паршива вівця всю отару псує.
9. ЗАПОВІДЬ: Стався добре до населення, серед якого ти перебуваєш: не грабуй, не гвалтуй і самочинно не реквізуй.
10. ЗАПОВІДЬ: Будь охайним, не заводь бруду, — пильний, щоб на тобі і біля тебе все було чисто — не матимеш нужи.
11. Заповідь: Не піяч, не волочись, а як маєш вільний час, — прочитай книжку, або газету: ума-розуму наберешся.
12. Заповідь: Бережись шпіонів і трімай язик за зубами, бо ворог не спить і всюди тебе підслухує.
13. Заповідь: Пильно дивись за провокаторами та дезертирами, а піймаєш, заразже веди до старшого: там розсудять і раду з ними дадуть.
14. Заповідь: Виконуй і живи по цім заповидям.

Тоді наша Армія буде сильна, тоді лад і порядок буде на нашій землі, тоді ми будемо мати Самостійну Українську Народну Республіку, яка дасть тобі і твоїм батькам і землю і волю.

Головний Отаман ПЕТЛЮРА.